

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusaja number	247-24/285050
Otsuse kuupäev	14.01.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	Ühispakkujate OÜ Maksmi ja LLC SPU TRANSAUTOMATIC vaidlustus AS-i Eesti Raudtee riigihankes „Drossel-transformaatorite ostu raamleping II etapp“ (viitenumber 285050) hankija otsustele, millega: - ühispakkujate UAB EMTech Solutions ja HSG Service UAB pakkumus ja Atomeksim UAB pakkumus tunnistati osades 1 ja 2 vastavaks ning OÜ Veritum Grupp pakkumus tunnistati osas 2 vastavaks; - ühispakkujate UAB EMTech Solutions ja HSG Service UAB pakkumus tunnistati osades 1 ja 2 edukaks; - jäeti kõrvaldamata ja kvalifitseeriti ühispakkujad UAB EMTech Solutions ja HSG Service UAB osades 1 ja 2.
Menetlusosalised	Vaidlustaja, ühispakkujad OÜ Maksmi ja LLC SPU TRANSAUTOMATIC, esindaja vandeadvokaat Kaarel Berg Hankija, AS Eesti Raudtee, esindaja vandeadvokaat Erki Fels ja vandeadvokaadi abi Gregor Saluveer Kolmas isik I, ühispakkujad UAB EMTech Solutions ja HSG Service UAB, esindaja Vytautas Butkus ja vandeadvokaat Inga Pakalniškytė Kolmas isik II, Atomeksim UAB, esindaja Vadim Golubev Kolmas isik III, OÜ Veritum Grupp, esindaja Viktor Gritsenko
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 4 ja RHS § 198 lg-de 3 ja 8 alusel

- 1. Jätta vaidlustus rahuldamata.**
- 2. Mõista ühispakkujatelt OÜ Maksmi ja LLC SPU TRANSAUTOMATIC AS-i Eesti Raudtee kasuks välja lepingulise esindaja kulud summas 6000 eurot käibemaksuta.**
- 3. Jätta ühispakkujate UAB EMTech Solutions ja HSG Service UAB ja ühispakkujate OÜ Maksmi ja LLC SPU TRANSAUTOMATIC vaidlustusmenetluse kulud nende enda kanda.**

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale

halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 07.10.2024 avaldas AS Eesti Raudtee (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris avatud hankemenetlusega läbiviidava riigihanke „Drossel-transformaatorite ostu raamleping II etapp“ (viitenumber 285050) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi RHAD), sh HD Lisa 1 Tehniline kirjeldus (edaspidi TK). Riigihange oli jagatud kaheks osaks.

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks esitasid pakkumuse ühispakkujad OÜ Maksmi ja LLC SPU TRANSAUTOMATIC, ühispakkujad UAB EMTech Solutions ja HSG Service UAB, Atomeksim UAB, EGIT MB ning OÜ Veritum Grupp.

2. Hankija 03.12.2024 otsusega tunnistati osades 1 ja 2 vastavaks Atomeksim UAB, ühispakkujate OÜ Maksmi ja LLC SPU TRANSAUTOMATIC ning ühispakkujate UAB EmTech Solutions ja HSG Service UAB pakkumused ja osas 2 lisaks ka OÜ Vertium Grupp pakkumus. Mõlemas riigihanke osas lükati tagasi EGT MB pakkumus, tunnistati edukaks ühispakkujate UAB EMTech Solutions ja HSG Service UAB pakkumused; jäeti edukaks tunnistatud ühispakkujad UAB EMTech Solutions ja HSG Service UAB kõrvaldamata ja kvalifitseeriti.

3. 13.12.2024 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) ühispakkujate OÜ Maksmi ja LLC SPU TRANSAUTOMATIC (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsustele, millega:

- ühispakkujate UAB EMTech Solutions ja HSG Service UAB (edaspidi Kolmas isik I) pakkumus ja Atomeksim UAB (edaspidi Kolmas isik II) pakkumus tunnistati osades 1 ja 2 vastavaks ning OÜ Veritum Grupp (edaspidi Kolmas isik III) pakkumus tunnistati vastavaks osas 2;
- Kolmanda isiku I pakkumus tunnistati osades 1 ja 2 edukaks;
- Kolmas isik I jäeti osades 1 ja 2 kõrvaldamata ja kvalifitseeriti.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 20.12.2024 kirjaga nr 12.2-10/247 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 31.12.2024 ja neile vastamiseks 06.01.2025. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha Vaidlustaja ning menetluskulude nimekirja Vaidlustaja ja Hankija. Teiseks tähtpäevaks esitasid täiendava seisukoha ja menetluskulude nimekirja Hankija ja Kolmas isik I.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, ühispakkujad OÜ Maksmi ja LLC SPU TRANSAUTOMATIC, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Kuigi Kolmanda isiku I puhul kontrolliti kõrvaldamise aluste puudumist pärast tema pakkumuse edukaks tunnistamist, sätestab RHS § 104 lg 7, et hankijal on õigus kontrollida kõrvaldamise aluste puudumist kogu riigihanke vältel. Seega, Kolmanda isiku I saanuks kõrvaldada ka enne tema pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamist. Seetõttu esitab Vaidlustaja esmalt põhjendused, miks Kolmas isik tulnuks kõrvaldada. Seejärel selgitab Vaidlustaja, miks Kolmanda isiku I pakkumus tulnuks tagasi lükata ja jätta edukaks tunnistamata ning viimaks, miks tulnuks Kolmas isik I jätta kvalifitseerimata. Põhistamaks Vaidlustaja õiguste rikkumist olukorras, kus Vaidlustaja pakkumuse maksumus oli kõige kallim, põhjendab Vaidlustuses ka seda, miks ülejäänud pakkujate pakkumused tulnuks tagasi lükata ning ka need pakkujad tuleks kvalifikatsiooni kontrollimisel jätta kvalifitseerimata.

5.2. Kolmas isik I tulnuks RHS § 95 lg 1 p-i 5 alusel Riigihankest kõrvaldada

5.2.1. Drossel-transformaatorid (edaspidi drosselid) on Euroopa Liidu Nõukogu määruse nr 2658/87 alusel kehtestatud tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku järgi kaubakoodi nr 8504 all. Üldjuhul on need toodetud Ukrainas, Valgevenes või Venemaal. Kolmanda isiku I moodustavad Leedu äriühingud, kelle puhul võib eeldada, et nad pakuvad drosseleid, mis on selles piirkonnas toodetud, kuid nii Venemaal kui ka Valgevenes toodud drosselite import Euroopa Liitu on keelatud.

5.2.2. Vaidlustajal on teave, et Kolmas isik I on 2024. aasta veebruaris müünud drosseleid 1DT-1-300, millele on märgitud „EMTech Solutions“ ja mille välimus on identne Valgevenes asuva ettevõtte JCSC „Liplast-SPB“ toodetud drosselitega. Erinev on vaid korpuse värvus ning korpusele kantud kiri. Seega, tegelikult on tegemist Valgevene tootja JCSC „Liplast-SPB“ toodanguga. Vaidlustajale teadaolevalt toodab sarnaseid drosseleid ka Venemaa ettevõtte LLC „Termotron-Zavod“. Mõlemal tootja puhul on seadmete import Euroopa Liitu keelatud.

5.2.3. Leedu äriregistris avaldatud teabe kohaselt on EMTech Solutions UAB (edaspidi EMTech) 2023. aastal asutatud äriühing, mille tegevusala on küll elektroonilised seadmed ja tarvikud, aga mille 2023. aasta käive oli vaid 14 825 eurot ja millel on 1 töötaja. Sellisel äriühingul ei saa olla keerukate seadmete tootmise võimekust, vaid tegemist on edasimüüjaga. Kuigi teiseks Kolmanda isiku I ühispakkujaks olnud HSG Service UAB-l (edaspidi HSG) oli 2023. aastal märkimisväärselt suurem käive ja töötajate arv, siis tegemist on äriühinguga, mille tegevusalaks on ehitustegevus, mistõttu ei ole tegemist Riigihanke esemeks olevate seadmete tootjaga. Sellest järeldub, et Kolmas isik I ise Riigihankes pakutavaid seadmeid ei tooda vaid pakub tooteid, mis on toodetud Valgevenes, kuid nende korpus on erinevat värvi ja kannab EMTech kirjet, et jätta mulje nagu oleks need EMTechi toode. Alternatiivselt, isegi kui need drosselid on mingis osas lõpuks Leedus kokku pandud, on kõik koostisosad toodetud Valgevenes ning tegemist on ikkagi Valgevene või Venemaa toodanguga. Arvestada tuleb, et Valgevene tootja JCSC „Liplast-SPB“ kasutab seadmete tootmisel Venemaal Lipetskis toodetud metallkomponente.

5.2.4. RHS § 95 lg 1 p-i 5 järgi ei sõlmi hankija hankelepingu ja kõrvaldab hankemenetlusest pakkuja või taotleja, kellega hankelepingu sõlmimine rikuks rahvusvahelist või Vabariigi Valitsuse sanktsiooni rahvusvahelise sanktsiooni seaduse tähenduses. Kuna Kolmas isik I kavatseb Riigihankes pakkuda drosseleid, mis on tegelikult toodetud Valgevenes, oleks sellise pakkujaga hankelepingu sõlmimine vastuolus rahvusvahelise sanktsiooniga ja Kolmas isik tulnuks RHS § 95 lg 1 p-i 5 alusel Riigihankest kõrvalda, mistõttu on vaidlustatud otsus Kolmanda isiku I kõrvaldamata jätmise osas vastuolus RHS § 95 lg 1 p-iga 5. RHS 96 lg 5 järgi, kõrvaldatud pakkuja ei osale edasises riigihankes.

5.3. Kolmanda isiku I pakkumus tulnuks osades 1 ja 2 tagasi lükata.

5.3.1. Rahvusvahelise sanktsiooni rikkumine on RHAD-i järgi ka pakkumuse tagasilükkamise alus RHAD Vastavustingimuste p-is 6.

5.3.2. Mittevastavus TK-s sätestatud nõuetele.

5.3.2.1. TK p-is 2.1.1 on sätestatud, et ostetavad drosselid peavad vastama TK-s ja selle lisades ning õigusaktides, standardites ja ER raudteevõrgustiku jaoks kehtivates dokumentides esitatud nõuetele. TK lisaks 1.3 on omakorda standardite ja nõuete loetelu. Selle p-is 2 toodud tabelis 1 on loetletud erinevad IEC-EN/standardid, millele pakutavad seadmed peavad vastama. Olukorras, kus Kolmanda isiku I pakutavad seadmed on toodetud Valgevenes, ei ole võimalik, et oleks kontrollitud nende vastavust viidatud standarditele. Järelikult on välistatud, standarditele vastavus.

5.3.2.2. TK p-is 2.1.5 on sätestatud, et müüja peab tagama A parameetri müüdavate 1DT-1-300 drossel-transformaatorite kohta, kus parameeter A on arvutatud vastavalt allpool välja toodud joonistele ning seejärel on joonistel 1–3 antud ülesandeks läbi viia pinge mõõtmised. Seega tuleneb antud TK p-ist 2.1.5, et müüdavad drosselid peavad vastama kindlatele parameetritele ning müüjal tuleb läbi viia pinge mõõdistused. Kolmanda isiku I puhul on see välistatud, kuna EMTechil, kes on vaid näiliselt seadmete tootja, puudub võimekus pinge mõõdistuse läbiviimiseks.

5.3.2.3. TK p-is 2.3.2 on sätestatud: Müüja tarnib paigalduseks ühendustrossid, millega ühendada drossel-transformaatorid rööbastega. Lisas 1.4 on ära toodud ühendustrossi joonis. Seega, lisaks drosselitele tuleb tarnida ka ühendustrossid. Kolmas isik I ei ole ühendustrosside tootja ega oma kogemust ka selliste seadmete Euroopa Liidu tarnimisel. Samamoodi nagu drosselite puhul, on ka ühendustrosside puhul välistatud nende vastavus loetletud standarditele.

5.4. Alternatiivselt tulnuks Kolmas isik I jätta kvalifitseerimata

5.4.1. Kvalifitseerimistingimustes on järgmine nõue: *Pakkuja peab riigihanke algamisele eelneva 36 kuu jooksul olema täitnud drossel- transformaatorite müügilepingu(id) summaarse maksumusega vähemalt 100 000 (sada viiskümmend tuhat) eurot (käibemaksuta). Ühe lepingu maksumus peab olema vähemalt 25 000 (kakskümmend viis tuhat) eurot (käibemaksuta). Selle tingimuse sisu on mõnevõrra ebaselge, kuna numbrites on märgitud varasema lepingu maksumuseks 100 000 eurot, aga sõnades 150 000 eurot.*

Varasemate lepingute nõue ei ole Kolmandal isikul I täidetud (EMTechi käive oli 2023. a 14 825 eurot ja HSG tegevusalaks ei ole drosselite müümine).

5.4.2. Kvalifitseerimistingimustes oli nõue, et pakkuja peab olema juurutanud EVS-EN ISO 9001 standardile vastava või samaväärse kvaliteedijuhtimise süsteemi ning EVS-EN ISO 14001 standardile vastava või samaväärse keskkonnajuhtimise süsteemi.

EMTech, mis on asutatud 2023. aastal, ei ole nende juhtimissüsteemide juurutamine reaalne. Vaidlustajale teadolevalt ei ole seda juurutanud ka HSG.

5.5. Lisaks Kolmanda isiku I pakkumusele on esitanud vastavaks tunnistatud pakkumustest Vaidlustajast madalama hinnaga pakkumused osades 1 ja 2 ka Kolmas isik II ning osas 2 Kolmas isik III. Ka need pakkumused tulnuks tagasi lükata ning kvalifikatsiooni kontrollimisel tuleks need pakkujad jätta kvalifitseerimata.

5.5.1. Kolmanda isiku II pakutavad seadmed ei vasta TK-s sätestatud standarditele.

5.5.1.1. Kolmas isik II ei tegele drosselite tootmisega, mistõttu on välistatud, et nad pakkusid enda toodetud seadmeid. Vaidlustajale teadaolevalt pakkusid nad Ukrainas toodetud drosseleid,

kuid see Ukraina tootja ei ole varasemalt seadmeid Euroopa Liitu tarninud, mistõttu drosselid ei vasta TK lisa 1.3 p-is 2 toodud tabelis 1 loetletud IEC-EN/standarditele.

5.5.1.2. Pakkumus ei vasta TK p-ile 2.1.5. Kolmas isik II ei ole seadmete tootja, mistõttu puudub antud pakkuja ka võimekus TK p-is 2.1.5 nõutud mõõdistusi läbi viia.

5.5.1.3. Pakkumus ei vasta TK p-ile 2.3.2. Kolmas isik II ei ole ühendustrosside tootja ega oma kogemust ka selliste seadmete Euroopa Liidu tarnimisel. Ühes sellega ei saa pakutavad ühendustrossid vastata TK lisas 1.3 loetletud standardite nõuetele, kuna tegemist on samuti raudteel kasutatavate seadmetega.

5.5.2. Kolmas isik II tuleks jätta edukaks tunnistamise korral kvalifitseerimata
Kuigi Hankija otsusest nähtuvalt ei ole Kolmanda isiku II kvalifikatsiooni kontrollitud, siis viimase kvalifikatsiooni kontrollimisel selguks, et see pakkuja ei vasta ka kvalifitseerimistingimustele.

5.5.2.1. Varasemate lepingute nõue ei ole täidetud.

Vaidlustajale teadaolevalt ei tegele Kolmas isik II drosselite tootmise ega müügiga ega ole varasemalt sõlminud vähemalt 100 000 euro väärtuses lepinguid, et täita kvalifitseerimistingimustes esitatud sellekohane nõue.

5.5.2.2. Juhtimissüsteemide nõue ei ole täidetud. Vaidlustajale teadaolevalt ei ole Kolmas isik II nõutavat juhtimissüsteemi juurutatud.

5.5.3. Kolmanda isiku III pakumus tulnuks osas 2 tagasi lükata.

5.5.3.1. Pakutavad seadmed ei vasta TK-s sätestatud standarditele. Kolmas isik III ei ole seadmete tootja, vaid kavatses pakumuse esitamisel tarnida kelleltki kolmandalt ostetavaid seadmeid. Samas, on Vaidlustajaks olev LLC SPU Transautomatic ainus Ukraina tootja, kellel on Euroopa Liitu tarnimise kogemus ja kelle tooted vastavad TK Lisa 1.3 p-is 1 loetletud standardile. Seetõttu on välistatud, et Kolmanda isiku III seadmed nendele standarditele vastavad.

5.5.3.2. Pakkumus ei vasta TK p-ile 2.1.5. Kolmanda isiku III pakumuse puhul ei ole parameetrite täitmine tagatud ning kuna Kolmas isik III ei ole seadmete tootja, puudub tal ka võimekus TK p-is 2.1.5 nõutud mõõdistusi läbi viia.

5.5.3.3. Pakkumus ei vasta TK p-ile 2.3.2. Kolmas isik III ei ole ka ühendustrosside tootjaga, kes omaks kogemust selliste seadmete Euroopa Liidu tarnimisel. Ühes sellega ei saa nende pakutavad ühendustrossid vastata TK lisas 1.3 loetletud standardite nõuetele.

5.5.4. Kolmas isik III tuleks edukaks tunnistamise korral jätta kvalifitseerimata

5.5.4.1. Varasemate lepingute nõue ei ole täidetud. Kolmanda isiku III näol on tegemist äriühinguga, millel on kaks töötajat ning tal ei ole alates 2023. aasta algusest olnud käivet. On äärmiselt ebatõenäoline, et ta oleks saanud täita kvalifitseerimistingimustes esitatud nõude, et pakkuja peab olema viimase 36 kuu jooksul täitnud drossel-transformaatorite müügilepingu(id) summaarse maksumusega vähemalt 100 000 EUR.

5.5.4.2. Juhtimissüsteemide nõue ei ole täidetud. Äriühingu puhul, millel on kaks töötajat, 2023. aastal majandustegevus sisuliselt puudus ja eelneva mitme aasta jooksul on käive olnud tagasihoidlik, on äärmiselt ebatõenäoline või isegi välistatud, et selles äriühingus on juurutatud kvalifitseerimistingimustes nõutud EVS-EN ISO 9001 standardile vastav või samaväärne

kvaliteedijuhtimise süsteem ning EVS-EN ISO 14001 standardile vastav või samaväärse keskkonnajuhtimise süsteem.

5.6. 31.12.2024 täiendas Vaidlustaja oma seisukohti.

5.6.1. Puudub alus jätta vaidlustus osaliselt läbi vaatamata

5.6.2. Kolmas isik I tulnuks RHS § 95 lg 1 p-i 5 alusel Riigihankest kõrvaldada.

5.6.2.1. Hankijal pidanuks tekkima põhjendatud kahtlus RHS § 96 lg 2¹ järgi

Hankija on möönnud, et ei kontrollinud Kolmanda isiku I puhul RHS § 95 lg 1 p-i 5 kohase kõrvaldamise aluse puudumist, kuna tal ei tekkinud sanktsiooni kahtlust. Hankija selgitab kahtluse puudumist asjaoluga, et väidetavalt on Hankija külastanud EMTechi tehast Leedus, et veenduda ja aru saada nende tootmisest ning kumbki Kolmanda isiku I moodustavatest ühispakkujatest ei ole kantud Euroopa Liidu sanktsioonide kaardile. Hankija pidi olema teadlik ja arvesse võtma, et Riigihanke objektiks olevate drosselite puhul esineb tavapärasega võrreldes kõrgendatud risk, et tegemist võib olla sanktsioneeritud kaubaga. Sellises olukorras pidanuks tekkima põhjendatud kahtlus ning Hankija ei tohtinuks piirduda üksnes Kolmanda isiku I kinnitustega.

5.6.2.2. Isegi kui Kolmas isik I komplekteerib drosseleid Leedus, ei ole ta nende tegelik tootja. Isegi kui väited Hankija külastuse kohta tehasesse vastavad tõele ja EMTechi väidetavas tehases mingi tegevus toimus, on parimal juhul tegemist drosselite komplekteerimisega sinna tarnitud komponentidest, mitte seadmete ega nende komponentide tootmisega.

Kolmas isik I on väitnud, et nende drosselid ei koosne metallist, vaid spetsiaalselt SMC materjalist, mis on hangitud Itaalia tarnijalt. Lühend SMC tähendab *sheet moulding compound*. Eesti keeles selgitatuna on see klaaskiuga tugevdatud plastik. Drossel, tavamõisted trafo kui elektriseade, ei saa olla plastmassist, kuna plastmass elektrit ei juhi. Drosseli korpus võib olla SMC materjalist. Absurdne on väita, et Kolmas isik I toodab plastmassist elektriseadmeid.

5.6.2.3. Ei saa välistada, et Kolmas isik I toodab enda tehases mainitud plastmassi, et valmistada drosselite korpust, kuid sellega Kolmas isik I sisuliselt möönab ka ise, et drosseli põhikomponente ta ei tooda. Isegi kui Kolmas isik I ise toodab drosselite plastmassist korpuseid, on need ikkagi äravahetamiseni sarnased Valgevene tootja JCSC „Liplast-SPB“ toodanguga. Kuna seadme kuju ei saa samade komponentide tõttu muuta, siis ainuke asi, mida Kolmas isik I saab teha, et varjata seadmete tegelikku päritolu, on korpuse värvi ja korpusel oleva markeeringu muutmise.

5.6.2.4. Kolmas isik I väidab, et komponendid hangitakse EMTechi tarnijatelt, mida Vaidlustajale ei ole edastatud. Tõenäoliselt ei ole selgitatud, kust hangitakse drosselite kõige olulisemaid komponente:

- elektromagneetilised südamikud, mis on valmistatud transformaatorterasest ja moodustavad magnetahela;
- vasest mähised, mis moodustavad elektriahelad;
- mähise täiteaine, mis on valmistatud dielektrilisest kompaundmaterjalist.

Elektromagneetiline südamik on drosseli kõige olulisem komponent. Valdav osa Riigihanke mahust koosneb 1DT-1-300 tüüpi drosselite ostust. Seda tüüpi drosseli südamiku jaoks on vaja kasutada vähemalt 20 kg elektromagneetilist terast. Vastavalt standarditele EN 10107:2005 ja IEC 60404-8-7:98 saab elektromagneetilise südamiku jaoks kasutada vaid külmvaltsitud terase lehte, mille elektritehniline klass on 3414, paksus 0,3-0,5 mm. Sellist klassi terasest materjali toodetakse vaid Ukrainas ja Venemaal. Seetõttu kasutab ka JCSC „Liplast-SPB“ Venemaal toodetud terast, mille tootjaks on PJSC NLMK, mille asukoht Lipetsk, Venemaa. Sarnast terast toodetakse ka Ukrainas, kuid ükski Ukraina terasetootja ei ole Kolmanda isiku I tarnijaks.

5.6.3. Kolmanda isiku I pakkumus tulnuks ka tagasi lükata.

5.6.3.1. Hankelepingu sõlmimine pakkuja pakkumuse alusel ei tohi rikkuda rahvusvahelist sanktsiooni ega Vabariigi Valitsuse sanktsiooni rahvusvahelise sanktsiooni seaduse (RSanS) tähenduses.

5.6.3.2. Hankija ega Kolmas isik I ei ole ümber lükanud väiteid drosselite mittevastavuse kohta TK-s toodud nõuetele.

Kolmas isik I väidab, et ühendustrossid hangitakse Leedu tarnijalt. Samas ei nähtu Kolmanda isiku I vastusest, et lülitid, millega ühendustrossid ühendatakse drosselitega, vastaks samuti tehnilistele standarditele. Kolmas isik I väidab, et EMTechil endal on kõik vajalikud kvalifikatsioonid ühenduskaablite tootmiseks, kuid ühtegi tõendit sellega kohta ei ole esitatud.

5.6.4. Kolmas isik I ei täida kvalifitseerimistingimusi ja tulnuks jätta kvalifitseerimata

5.6.4.1. Kolmanda isiku I vastuses on selgitatud, et varasemate lepingute nõue on täidetud Elecnor Servicios y Proyectos S.A-ga sõlmitud lepinguga. Vaidlustuskomisjon saab selle üle kontrollida.

5.6.4.2. Juhtimissüsteemide standardite juurutamise nõuet ei saa täita teise ühispakkuja kaudu, kellele see on väljastatud muus valdkonnas ja kes faktiliselt hankelepingut ei täida.

Ainus põhjus, miks HSG on ühispakkujaks koos EMTech-iga on asjaolu, et vaid HSG-le on väljastatud kvalifitseerimistingimustes nõutud sertifikaadid ISO 9001 ja ISO 14001. Sellisel viisil ei saa juhtimissüsteemide standardite juurutamise nõuet täita. Kumbki HSG-i sertifikaatidest ei hõlma raudteel kasutatavate elektriseadmete ega üleüldse elektriseadmete disaini, arendust ega tootmist ja müüki. Kvalifitseerimisnõudena esitanud standardile vastavust ei saa täita selliselt, et pakkumuse esitamisel kaasatakse teine ettevõtja ühispakkujana, kellel on nõutavad sertifikaadid küll formaalselt olemas, kuid valdkondades, mis ei ole riigihanke objektiga mitte kuidagi seotud.

5.6.4.3. RHS § 101 lg 1 p-ile 7 tugineva kvalifitseerimise tingimuse kehtestamise ajendiks saab olla eelkõige eesmärk vähendada hankelepingu täitmisega kaasnevat keskkonnamõju ning on oluline, et nõutavad meetmed peavad seostuma hankelepingu täitmisega. Olukorras, kus EMTechil, kes väidetavalt drosseleid ise toodab, seda sertifikaati ei ole, ei saa keskkonnamõju vähendamise meetmete rakendamist tõendada teise ühispakkuja sertifikaadiga, mis on antud muudes valdkondades.

HSG ei saa EMTechile, kes drosseleid väidetavalt toodab, anda üle pädevust, mis tulenevad ISO 9001:2015 ja ISO 14001:2015 sertifikaatidest.

6. Hankija, **AS Eesti Raudtee**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Vaidlustus sisaldab etteheiteid kolme pakkuja suhtes tehtud otsuste kohta. Kõik Vaidlustaja etteheited on alusetud. Vaidlustus tuleb jätta läbi vaatamata Kolmanda isiku II ja Kolmanda isiku III võimalike kvalifitseerimise otsuste osas. Ülejäänud osas tuleb vaidlustus jätta rahuldamata, kuna nii Kolmanda isiku I, Kolmanda isiku II kui ka Kolmanda isiku III suhtes tehtud otsused on õiguspärased.

6.2. Vaidlustaja pakkumus on osas 1 pingereas kolmas ja riigihanke osas 2 pingereas neljas. Vaidlustajal ei ole osas 1 vaidlustuse esitamise õigust ja vaidlustus tuleb jätta läbi vaatamata (RHS § 192 lg 3 p 7), kui Vaidlustaja etteheited on alusetud kas Kolmanda isiku I või Kolmanda isiku II osas. Osas 2 tuleb vaidlustus jätta läbi vaatamata, kui Vaidlustaja etteheited on alusetud kas Kolmanda isiku I, Kolmanda isiku II või Kolmanda isiku III osas. Ainult Vaidlustaja kõikide

etteheidete õigsus tagab talle võimaluse sõlmida Hankijaga leping.

6.3. Vaidlustus tuleb jätta osaliselt läbi vaatamata

Vaidlustaja väidab, et Kolmas isik II ja Kolmas isik III *tuleks jätta edukaks tunnistamise korral kvalifitseerimata*. Vaidlustus tuleb nende väidete osas jätta läbi vaatamata, kuna Vaidlustaja ei saa nõuda otsuse kehtetuks tunnistamist, mida Hankija ei ole teinud.

6.4. Kolmanda isiku I suhtes tehtud otsused on õiguspärased.

6.4.1. Kolmanda isiku I kõrvaldamata jätmise otsus

6.4.1.1. Vaidlustaja väitel esineb Kolmanda isiku I puhul RHS § 95 lg 1 p-is 5 sätestatud kohustuslik kõrvaldamise alus: lepingu sõlmimine riuks rahvusvahelist või Vabariigi Valitsuse sanktsiooni rahvusvahelise sanktsiooni seaduse tähenduses. Vaidlustaja väide põhineb kahtlusel, et Kolmas isik I müüb Hankijale Venemaal või Valgevenes toodetud drosseleid.

6.4.1.2. Seadus näeb ette eriregulatsiooni RHS § 95 lg 1 p-is 5 sätestatud kõrvaldamise aluse sisulise kontrollimise kohta. RHS § 96 lg 2¹ järgi kontrollib hankija RHS § 95 lg 1 p-is 5 sätestatud kõrvaldamise alust pakkuja kinnituse alusel. Hankija võib põhjendatud kahtluse korral nõuda pakkujalt täiendavate andmete või tõendite esitamist.

Viidatud sätte kohta on seadusandja seletuskirjas selgitanud järgmist: *Kindlasti tuleb silmas pidada, et juhul, kui hankijal ei teki mitte mingisugust kahtlust rahvusvahelise sanktsiooni puudumise osas, ei ole tal kohustust kinnitusele lisaks ühtegi tõendit küsida. Ainult juhul, kui hankijal on kahtlus, et tegemist võib olla ettevõttega, kes on rahvusvahelist sanktsiooni kehtestavas õigusaktis nimetatud moel sanktsiooni subjektiks või subjektiga seotud, võib hankija nõuda täiendavate andmete ja tõendite esitamist*. Hankijal ei tekkinud sanktsiooni kahtlust.

6.4.1.3. Kolmas isik I on vastavustingimuse „Müügiõigus“ raames kinnitanud, et seadmete tootja on EMTech. Hankija külastas 15—16.05.2024 EMTechi tehast Leedus, et veenduda ja saada aru nende kui Euroopa Liidu ettevõtja võimekusest toota drosseleid arvestades, et Venemaa poolt algatatud agressioonisõda Ukraina vastu on kõnealust turgu oluliselt mõjutanud. Hankija tegi pildid, mis kinnitavad, et tehases toimub seadmete reaalne tootmine, samuti kinnitab tootmist kvalifitseerimise tingimuse raames esitatud tellijate tõendid.

6.4.1.4. Vaidlustaja väited on spekulatiivsed.

Kummagi Kolmanda isiku I all esineva ettevõtja puhul ei nähtu Euroopa Liidu sanktsioonide kaardilt (sanctionsmap.ee) sanktsioonide olemasolu. Eestisse tarnitud drosseleid mitte ainult ei ole minevikus toodetud ka mujal kui Ukrainas, Valgevenes või Venemaal, vaid neid on võimalik ka antud lepingu täitmiseks toota mujal (Kolmanda isiku I puhul Leedus). Drosselil ei ole ühtegi omadust, mis välistaks nende tootmise väljaspool Ukrainat, Valgevene või Venemaad. Väide, et Vaidlustaja teeb koostööd Ukraina ainsa tootjaga, on seega asjassepuutumatu – isegi, kui see väide vastaks tõele.

Vaidlustaja väitel on Kolmanda isiku I poolt toodetav drossel välimuselt „praktiliselt identne“ ühe Valgevenes asuva ja „sarnane“ ühe Venemaal asuva ettevõtja drosseliga. Isegi kui Kolmanda isiku I tooted on visuaalselt sarnased teiste ettevõtjate omadega, ei tulene sellest RHS § 95 lg 1 p-is 5 sätestatud kõrvaldamise alust.

Vaidlustaja väidab, et EMTechil on 2023. aastal käivet 14 825 eurot, mistõttu ei saa tal olla keerukate seadmete tootmise võimekust. Vaidlustaja jätab arvestamata 2024. aasta käibe ning samastab ekslikult kõrvaldamise ja kvalifitseerimise etapid.

6.4.2. Kolmanda isiku I kvalifitseerimise otsus

Kvalifitseerimise tingimus „Asjade hankelepingute puhul: täpsustatud liiki tarnete teostamine“ (Lepingute nõue); kvalifitseerimise tingimus „Kvaliteedistandardite kohta sõltumatute asutuste väljastatud tõendid“ (Kvaliteedijuhtimise nõue); „Keskkonnajuhtimissüsteemide või -standardite kohta sõltumatute asutuste väljastatud tõendid“ (Keskkonnajuhtimise nõue). Kõik Vaidlustaja etteheited on spekulatiivsed ega pea paika.

6.4.2.1. Lepingute nõue

Lepingute nõude järgi peab pakkuja olema riigihanke algamisele eelneva 36 kuu jooksul täitnud drossel- transformatorite müügilepingu(id) summaarse maksumusega vähemalt 100 000 (sada viiskümmend tuhat) eurot (käibemaksuta), seejuures peab ühe lepingu maksumus olema vähemalt 25 000 (kakskümmend viis tuhat) eurot (käibemaksuta).

Hankepassis pidi esitama nimekirja riigihanke algamisele eelneva 36 kuu jooksul täidetud tingimusele vastava(te)st müügilepingu(te)st, koos teabega nende maksumuse, kuupäevade ja teiste lepingu poolte kohta. Kolmas isik I esitas lepingute nimekirja, mis kinnitab kvalifikatsiooni olemasolu.

Hankija esitas Kolmandale isikule I teabevahetuse kaudu päringu, milles palus esitada tellijate kinnitused (vm tõendid) hankepassis esitatud referentslepingute kohta. Kolmas isik I esitas tellimuse, üleandmis-vastuvõtmisaktid ja arved, mis lepingute täitmist ja kvalifikatsiooni olemasolu sisuliselt kinnitavad.

Vaidlustaja järeldus, et Kolmandal isikul I ei ole Lepingute nõudes sätestatud kvalifikatsiooni, põhineb väitel, et EMTechi käive oli 2023. aastal 14 825 eurot. Riigihankes ei ole kehtestatud käibenõuet. Käive, mis on Kolmandal isikul I tekkinud referentslepingute täitmisest, saab olla tekkinud ka majandusaastasse 2024.

6.4.2.2. Kvaliteedijuhtimise ja Keskkonnajuhtimise nõuded

Kvaliteedijuhtimise nõude järgi peab pakkuja olema juurutanud EVS-EN ISO 9001 standardile vastava või samaväärse kvaliteedijuhtimise süsteemi. Keskkonnajuhtimise nõude järgi peab pakkuja olema juurutanud EVS-EN ISO 14001 standardile vastava või samaväärse keskkonnajuhtimise süsteemi.

Kolmas isik I kinnitas hankepassis, et tal on mõlemad süsteemid juurutatud – olemas on nii ISO 9001 sertifikaat kui ka ISO 14001 sertifikaat. Hankija esitas Kolmandale isikule I teabevahetuse kaudu päringu, milles palus esitada kehtivate sertifikaatide koopia. Kolmas isik I esitas ISO 9001, ISO 14001 ja ISO 45001 sertifikaatide koopiaid, mis kehtivad perioodil 28.09.2024—27.09.2027.

6.4.3. Kolmanda isiku I pakkumuse vastavaks tunnistamise otsus

Vaidlustaja väitel pidanuks Hankija Kolmanda isiku I pakkumuse mittevastavaks tunnistama, kuna see rikub rahvusvahelist sanktsiooni ja kuna Kolmanda isiku I pakutavad tooted ei vasta kõikidele TK nõuetele. Vaidlustaja väide, et Kolmanda isikuga I lepingu sõlmimine rikub rahvusvahelist sanktsiooni, on alusetu. Ka ülejäänud väited on seotud Vaidlustaja hinnanguga, et Kolmas isik I pakub Valgevene tootja seadmeid. Seega on ka need väited alusetud.

6.4.3.1. Vaidlustaja väitel ei saa Kolmanda isiku I pakkumus vastata TK p-ile 2.1.1 (*ostetavad drosseltransformaatorid peavad vastama TK-s ja selle lisades ning õigusaktides, standardites ja ER raudteevõrgustiku jaoks kehtivates dokumentides esitatud nõuetele*). Vaidlustaja hindab, et Kolmanda isiku I pakkumus ei saa vastata TK lisa 1.3 p-is 2 toodud tabelis 1 loetletud IEC-EN standarditele, kuna Kolmanda isiku I pakutavad seadmed on toodetud Valgevenes. Vaidlustaja väide, et Kolmanda isiku I pakutavad seadmed on toodetud Valgevenes, on alusetu, mistõttu on alusetu ka kahtlus, et Kolmanda isiku I pakkumus ei saa vastata TK p-ile 2.1.1.

6.4.3.2. Vaidlustaja väitel ei saa Kolmanda isiku I pakkumus vastata TK p-ile 2.1.5 (*müüja peab tagama A parameetri müüdavate 1DT-1-300 drossel-transformaatorite kohta, kus parameeter 9 (21)*

A on arvutatud vastavalt allpool välja toodud joonistele), kuna Kolmas isik I ei ole Vaidlustaja hinnangul seadmete tegelik tootja, ei ole tal võimalust viia läbi pinge mõõdistust. Pinge mõõdistuse läbi viimise eelduseks ei ole seadme tootjaks olemine. Vaidlustaja väide, et Kolmas isik I ei ole pakutavate seadmete tootja, on niikuinii ebaõige, mistõttu oleks Kolmanda isiku I suhtes tehtud etteheide asjassepuutumatu ka siis, kui vastaks tõele, et vaid seadme tootja saab viia läbi pinge mõõdistust. Kolmanda isiku I pakkumuses esitatud mõõtmiste tabel kinnitab pakkumuse vastavust TK p-ile 2.1.5. Hankija on selle tingimuse kohta esitanud Kolmandale isikule I ka päringu ning saanud vastuse, mis kinnitab nõudele vastavust.

6.4.3.3. Vaidlustaja väitel ei saa Kolmanda isiku I pakkumus vastata TK p-ile 2.3.2 (*müüja tarnib paigalduseks ühendustrossid, millega ühendada drossel-transformaatorid rõõbastega*). Vaidlustaja hinnangul ei ole Kolmas isik I ühendustrosside tootja ega oma kogemust nende tarnimisel EL-i, samuti ei saa need vastata TK lisas 1.3 loetletud standarditele, kuna Kolmanda isiku I seadmed on toodetud Valgevenes. Küsimus sellest, kas Kolmas isik I tarnib ühendustrossid, ei sõltu tema kogemusest ega seadmete tootjast. Siiski, Kolmanda isiku I pakutavad seadmed ei ole toodetud Valgevenes, mistõttu on Vaidlustaja etteheide igal juhul alusetu. Kolmas isik I on teabevahetuses kinnitanud, et tarnib Hankijale ühendustrossid.

6.4.4. Kolmanda isiku I pakkumuse edukaks tunnistamise otsus

Vaidlustaja on vaidlustanud Kolmanda isiku I pakkumuse edukaks tunnistamise otsust ainult läbi seose, et tema kõrvaldamata jätmise, kvalifitseerimise ja pakkumuse vastavaks tunnistamise otsused on õigusvastased. Kuna Vaidlustaja eksib ja kõik nimetatud otsused on õiguspärased, on õiguspärane ka Kolmanda isiku I pakkumuse edukaks tunnistamise otsus.

6.5. Vaidlustus tuleb jätta tervikuna rahuldamata juba seetõttu, et Kolmanda isiku I suhtes tehtud otsused on õiguspärased. Küsimus Kolmanda isiku II ja Kolmanda isiku III pakkumuse vastavuse kohta on teisejärguline, kuna Vaidlustajal pole võimalik lepinguni jõuda isegi siis, kui nende pakkuja pakkumused ongi mittevastavad.

6.6. Kolmanda isiku II ja Kolmanda isiku III pakkumuste vastavaks tunnistamine on õiguspärane.

6.6.1. Vaidlustaja heidab Kolmanda isiku II ja Kolmanda isiku III puhul ette samade TK tingimuste mittetäitmist. Vaidlustaja väidab, et pakkumused ei saa vastata TK lisa 1.3 p-is 2 toodud tabeli 1 IEC-EN standarditele, kuna Vaidlustajale teadaolevalt pakuvad nii Kolmas isik II kui Kolmas isik III Ukraina tootja drosselid, kes ei ole varem seadmed EL-i tarninud. Vaidlustaja etteheide on seosetu. Isegi kui Kolmas isik II ja Kolmas isik III müüvad seadmeid, mida pole varem EL-i tarnitud, ei tulene sellest mittevastavust ühelegi TK tingimusele. Mõlemad pakkujad on vastavustingimuse „Müügiõigus“ raames esitanud tootja kinnituse, et Riigihanke raames tarnitakse kõikidele TK tingimustele vastavad seadmed.

6.6.2. Vaidlustaja väidab, et pakkumused ei saa vastata TK p-ile 2.1.5 (*müüja peab tagama A parameetri müüdavate 1DT-1-300 drossel-transformaatorite kohta, kus parameeter A on arvutatud vastavalt allpool välja toodud joonistele*), kuna Kolmas isik II ega Kolmas isik III ei ole seadmete tootja ning ei saa sellest tulenevalt pinge mõõdistusi läbi viia. Pinge mõõdistuse läbi viimine ei eelda, et müüja on ise seadmete tootja. Veel enam, müüja on TK-st tulenevalt kohustatud tagama seadmete vastavuse teatud parameetritele, mitte ei pea seda isiklikult tegema.

6.6.3. Vaidlustaja väidab, et pakkumused ei saa vastata TK p-ile 2.3.2 (*müüja tarnib paigalduseks ühendustrossid, millega ühendada drossel-transformaatorid rõõbastega*), kuna Kolmas isik II ega Kolmas isik III ei ole tootja ega oma kogemust ühendustrosside tarnimisel EL-i. Vaidlustaja etteheide on seosetu. Küsimus sellest, kas ettevõtja tarnib ühendustrossid –

täidab lepingulist kohustust –, ei sõltu tema kogemusest ega seadmete tootjast.

6.7. Hankija esitas 06.01.2025 täiendava seisukoha.

6.7.1. Vaidlustaja näib olevat loobunud vaidlustusest Kolmandate isikute II ja III osas. Kuna Vaidlustaja pakkumus on osas 1 pingereas kolmas ja osas 2 pingereas neljas, tuleb vaidlustus tervikuna jätta läbi vaatamata (RHS § 192 lg 3 p 7).

6.7.2. Kolmanda isiku I suhtes tehtud otsused on õiguspärased

Vaidlustaja heidab ette nii Kolmanda isiku I kõrvaldamist kui ka kvalifitseerimist, tema pakkumuse vastavaks tunnistamist ja sellest tulenevalt ka edukaks tunnistamist. Kõik Vaidlustaja etteheited on jätkuvalt alusetud.

6.7.2.1. Kõrvaldamata jätmise otsus

6.7.2.1.1. Vaidlustaja möönab, et RHS § 96 lg 2¹ järgi kontrollib hankija RHS § 95 lg 1 p-is 5 sätestatud kõrvaldamise alust pakkuja kinnituse alusel ning täiendavaid tõendeid võib küsida vaid juhul, kui tal tekib sanktsiooni kahtlus. Olles aga seda möönnud, ei selgita Vaidlustaja, millest tulenevalt pidi Hankijal kahtlus tekkima. Vaidlustaja jaoks ei ole „veenev“, et Hankija tegi visiidi Kolmanda isiku I Leedu tehasesse, milline kahtlus on alusetu.

Kuna Hankijal ei tekkinud (ega pidanud tekkima) sanktsiooni kahtlust, ei pidanud ta küsima ka Kolmandalt isikult I tõendeid. Hankija on õiguspäraselt teinud otsuse hankepassis esitatud kinnituse, kuid ka referentslepingute nõude raames esitatud tellijate tõendite alusel.

6.7.2.1.2. Eelnevast hoolimata on vaidlustusmenetluse kestel saanud selgeks, et isegi kui Hankija oleks täiendavaid tõendeid küsinud, oleks Kolmas isik I need esitanud ja veennud Hankijat, et Kolmanda isiku I kõrvaldamiseks puudub alus (Kolmanda isik I poolt esitatud Leedu kohtutäituri „faktide tuvastamise protokoll“, millele on lisatud 37 fotot ja 4 videot. Kohtutäitur on protokollis kinnitanud, et EMTechi tehases toimub tootmine. Piltidel on näha nii kontoriruumid kui ka lao- ja tootmisruumid. Videodest on näha seadmete tootmise protsessi. Kolmas isik I on esitanud ka 11 töölepingut erinevate töötajatega. Töötajate ametikohad on erinevad, enamik nendest on seotud tootmisprotsessiga. Lisaks on Kolmas isik I esitanud finantsaruanded ja komponentide tarnijate nimekirja).

6.7.2.1.3. Vaidlustaja väidab, et Kolmas isik I üksnes võib-olla komplekteerib drosselid Leedus, kuid olulised komponendid pärinevad Venemaalt või Valgevenest. Käesoleva dokumendi esitamise seisuga ei ole ainult Hankija reaalselt veendunud tootmises Leedus, vaid ka Leedu kohtutäitur. Tegemist on märkimisväärselt põhjalikuma sanktsiooni kontrolliga, kui on riigihangetes tavapärane. Vaidlustaja näib Hankijalt taotlevat kogu Kolmanda isiku I tootmisprotsessi osas sisuliselt järelevalvemenetluse läbiviimist, millist kontrollikohustust seadus Hankijale ei pane.

6.7.2.2. Pakkumuse vastavaks tunnistamise otsus

Vaidlustaja väidab, et Hankija ega Kolmas isik I ei ole ümber lükanud vaidlustuses toodud väiteid drosselite mittevastavuse kohta TK-le. Tegelik olukord on vastupidine. Nii Hankija kui Kolmas isik I on vaidlustuse vastuses kõik Vaidlustaja väidetavad mittevastavused ümber lükanud. Ühtegi uut sisulist argumenti Vaidlustaja ei esitanud. Kõik Vaidlustaja algsed väited olid põhimõtteliselt seotud hinnanguga, et Kolmas isik I pakub Valgevene tootja seadmeid – see ei vasta tõele.

6.7.2.3. Kvalifitseerimise otsus

6.7.2.3.1. Kolmas isik I on teabevahetuses esitanud tõendid Lepingute nõude täitmise kohta.

6.7.2.3.2. Kuigi Vaidlustaja algne väide oli, et Kolmandale isikule I ei ole üldse väljastatud ISO 9001 ja ISO 14001 sertifikaate, väidab ta nüüd, et neid sertifikaate ei ole väljastatud „õiges valdkonnas“. Vaidlustaja näib olevat arvamisel, et ISO sertifikaat peaks olema väljastatud raudteetranspordiga seotud seadmete disaini, arendamise ja tootmise valdkonnas, nii nagu on temal. Vaidlustaja väited on alusetud.

RHAD-ist ei tulene, et ISO sertifikaadid peavad olema väljastatud kindlas valdkonnas (RHAD: *Pakkuja peab olema juurutanud [ISO] standardile vastava või samaväärse [kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimise] süsteemi.*). Nõnda ei tulene ka seaduse sätetest, mis nimetatud kvalifitseerimise tingimuste sätestamist võimaldavad (RHS § 101 lg-d 5 ja 6). Ilmses vastuolus läbipaistvuse põhimõttega oleks olukord, kus hankija ei nõua RHAD-is ISO olemasolu kindlas valdkonnas ning asub sellist kohustust tuletama pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva.

Tõele ei vasta ka väide, et mõlemal Kolmanda isiku I all esineval ettevõtjal peavad olema nõutud ISO sertifikaadid. Ühispakkuja vahenditele tuginemist reguleerib RHS § 103 lg 4 (ja ristviitega ka lg-d 1—3 ja 7). Nimetatud sätetest ei tulene ühegi kvalifitseerimise tingimuse puhul võimatust tugineda ühispakkuja vahenditele. Kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimise süsteemide puhul ei kehti isegi RHS § 103 lg-s 2 sätestatud kohustus täita hankelepingut või selle vastavat osa isiklikult.

Kuigi Hankija hinnangul ei ole kahtlust, et Kolmandal isikul I on nõutud kvalifikatsioon olemas, tuleks otsus teha Kolmanda isiku I kasuks isegi siis, kui Riigihanke tingimused oleksid mitmeti mõistetavad (kahtluse korral tuleb tõlgendada hanketingimusi ettevõtjale soodsamal viisil, konkurentsi laiendavalt).

7. Kolmas isik I, ühispakkujad UAB EMTech Solutions ja HSG Service UAB, vaidleb esitatud vaidlustusele vastu.

7.1. Kolmanda isiku I pakkumuses on esitatud kogu vajalik teave ja dokumendid, mis tõendavad Kolmanda isiku I ja tema pakkumuse vastavust RHAD-ile. Vaidlustaja etteheited on alusetud ja väited valed.

7.2. Vaidlustaja argumendid Kolmanda isiku I kõrvaldamiseks Riigihankest.

7.2.1. Vaidlustaja väidab, et pakutavad drosselid on toodetud Valgevenes JCSC “Litplast - SPB” poolt ja Kolmas isik I üritab müüa Valgevene drosseleid EL-i riiki, mis on sanktsioneeritud tegevus. Vaidlustaja väidab veel, et Eestis kasutatud drosselid on ajalooliselt toodetud Venemaal, Valgevenes või Ukrainas ja seetõttu teoretiseerib Vaidlustaja, et Kolmas isik I kasutab Valgevene drosseleid. Vaidlustaja väited drosselite päritolu ja seaduslikkuse kohta on valed.

7.2.2. Kolmas isik I ei ole viimase kolme aasta jooksul teinud mingeid ostutehinguid JCSC “Litplast - SPB”-ga ja drosselid on toodetud EMTechi poolt Leedus. Kolmas isik I on seda kinnitavad dokumendid Hankijale Riigihankes esitanud. EMTech on drosselite tootja ja Hankija esindajad on 13.05.2024 ka EMTechi tootmisrajatise külastanud. Asjaolu, et EMTechi toodetud drosselite ja Valgevene tootja JCSC “Litplast-SPB” toodetud drosselite välimus on sarnane, ei tähenda, et drosselid on toodetud Valgevene (või mõne muu) tootja poolt. Lisaks on EMTechi tootmistegevus dokumenteeritud kohtutäituri raportis (esitatud vaidlustusmenetluses, Kolmas isik I peab seda oma ärisaladuseks). Kohtutäituri raporti kohaselt registreeriti 19.12.2024 EMTechi tootmistegevus nende tootmisruumides, mis asuvad aadressil Vilkpėdės g. 8, Vilnius, Leedu. Raport kinnitab, et EMTech tegeleb drosselite tootmisega, st:

(i) tootmis- ja laoruumides täheldati erinevaid seadmeid: erinevaid masinaid, osi, osade toorikuid, toote prototüüpe, muid tootmiseks vajalikke materjale, erinevaid tööriistu ja palju muud;

(ii) näidati ka teisi ruume, kus asuvad erinevad seadmed ja seadmed, mida kasutatakse erinevate

inseneritööde, testide ja mõõtmiste tegemiseks;

(iii) töötajad töötasid masinate ja erinevate seadmetega.

Lisaks on kohtutäituri raportile lisatud fotodel näha tootmismaterjalid ja juba toodetud (või tootmisprotsessis olevad) tooted (drosselid) tootmisruumides.

7.2.3. Vaidlustaja väidab, et EMTech asutati 2023. aastal ja tema käive oli 14 825 eurot, mis tähendab, et EMTechil puudub tootmisvõimekus ja tegemist vaid edasimüüjaga.

EMTech ei ole edasimüüja vaid tootja, kellel on kõik vajalikud seadmed, rajatised, personal ja oskusteave pakutavate toodete tootmiseks. Kuigi EMTech asutati 2023. aastal, on tal täielik tootmisvõimekus. 2024. aasta majandusaasta aruandeid ei ole veel esitatud, mis kajastaksid EMTechi tegelikku tegevust ja võimekust. Leedu Maksu- ja Tolliametist on kättesaadavad andmed, mille kohaselt on EMTech maksnud 2024. aasta jaanuarist oktoobrini makse kokku 107 901,64 eurot. See näitab, et EMTechi müügitulud kasvavad kiiresti. Seisuga 30.09.2024 on EMTechi netokäive 2024. aasta esimese kolme kvartali jooksul 669 340 eurot, netokasum 187 084 eurot. Lisaks on EMTechil märkimisväärsed materiaalsed varad (masinad), mis näitavad selle tootmisvõimekust. Hankijal ei tekkinud Riigihankes kahtlust EMTechi tegevuse osas.

7.2.4. Vaidlustaja väidab HSG peamine majandustegevus on ehitus ja ta ei saa olla drosselite tootja. Drosselite tootja ongi EMTech. HSG-l on töötajad Riigihankes nõutud koolituste läbiviimiseks.

7.2.5. Vaidlustaja väidab, et EMTech ja HSG ei tooda drosseleid ise vaid müüvad Valgevenes toodetud drosseleid. Vaidlustaja väidab ka, et isegi kui Leedus toimub mingi osas kokkupanek, on kõik osad toodetud Valgevenes. Lisaks märgib Vaidlustaja, et JCSC "Lipast-SPB" kasutab Venemaalt pärit metallkomponente.

Drosselid toodetakse EMTechi rajatistes Leedusja toodetud drosselid ei koosne Vene metallist. Drosselid toodetakse spetsiaalsest SMC materjalist, mis on hangitud Itaalia tarnijalt. Tootmisprotsessis ei kasutata ühtegi komponenti Valgevenest või Venemaalt. Seega puudub alus Kolmanda isiku I kõrvaldamiseks Riigihankelt põhjusel, et lepingu sõlmimine rikuks sanktsioone.

7.3. Vaidlustaja väidab, et pakutavad drosselid ei vasta TK-le.

7.3.1. See väide põhineb jälle asjaolul, et drosselid on toodetud Valgevenes, mille tõttu ei ole kontrollitud ja kinnitatud vastavust IEC-EN standarditele.

Kolmas isik I kinnitab, et drosselid vastavad TK-le, lisaks on drosselid testitud Saksamaa laboris IMA Materialforschung und Anwendungstechnik GmbH ja vastavavad IEC-EN standarditele. Nende dokumentide esitamist ei ole Riigihanke käigus nõutud. Lisaks põhineb see väide Vaidlustaja valel väitel, et drosselid on imporditud Valgevenest.

7.3.2. Vaidlustaja väidab, et drosselid ei vasta 1DT-1-300 parameetritele (TK p 2.1.5) ja EMTechil puudub võimekus pinge mõõtmiste teostamiseks.

Kolmas isik I esitas vastavalt RHAD-is nõutule pakkumuses drosselite elektriliste omaduste testimisprotokollid ja tootja (EMTech) kasutusjuhendi (Kolmas isik I esitas vaidlustusmenetluses täiendavalt drosselite elektrilise testimise aruande tootjalt (EMTech) koos toetava dokumentatsiooni ja visuaalse materjaliga). Vaidlustaja väited on täiesti alusetud ja põhinevad valel eeldusel, et Kolmas isik I ei ole drosselite tootja.

7.3.3. Vaidlustaja viitab TK p-ile 2.3.2 väites, et EMTech ja HSG ei tooda ega oma kogemust ühenduskaablite müümisel ELis, seega ei vasta nad hankenõuetele.

Kolmas isik I ostab ühenduskaablid Leedu tarnijalt, mis ei ole Riigihankes keelatud. EMTechil on olemas kõik vajalikud rajatised ja kvalifikatsioonid ühenduskaablite tootmiseks (Kolmas isik I esitab tootja vastavusdeklaratsiooni ühenduskaablite kohta).

7.4. Vaidlustaja väide, et Kolmas isik I ei vasta kvalifitseerimise tingimustele.

7.4.1. Vaidlustaja väidab, et EMTechi käive 2023. aastal teeb ebatõenäoliseks, et nad täitsid kvalifitseerimise tingimuses nõutud summa ja kuna HSG-i peamine tegevusala on ehitus, on ebatõenäoline, et HSG müüs nõutud summas drosselleid.

Kolmas isik I tõendab oma kvalifikatsiooni EMTechi lepinguga Elecnor Servicios y Proyectos S.A.-ga drossel-transformaatorite osas ja see leping täidab 150 000 euro nõude.

7.4.2. Vaidlustaja väidab, et kvaliteedijuhtimissüsteemide standardi nõue ei ole täidetud. RHAD-i kohaselt peab ISO standardite (ISO 9001 ja ISO 14001) rakendamiseks vähemalt üks ühispakkujatest omama neid sertifikaate. HSG on rakendanud nõutud ISO standardid (ISO 9001 ja ISO 14001).

7.5. Kolmas isik I esitas 06.01.2025 täiendava seisukoha.

7.5.1. Kolmas isik I nõustub kõikide Hankija seisukohtadega.

7.5.2. Vaidlustaja nõuded põhinevad ekslikel spekulatsioonidel, et EMTech ei ole drosselite tegelik tootja ja et drosselid on toodetud Valgevenes või Venemaal. Drosselid on toodetud EMTechi tootmisüksustes Vilniuses, Leedus.

7.5.3. Vaidlustaja edasised väited, et drosselite tootmisel kasutatavad komponendid pärinevad sanktsiooniriikidest nagu Venemaa või Valgevene, on samuti alusetud. Ühtegi komponenti ei hangita sanktsiooniriikidest. Samuti on alused väited, et drosselid, eriti ühenduskaablid, ei vasta TK-le. Kolmas isik I on esitanud kõik drosselite TK-le vastavust tõendavad dokumendid. Lisaks esitab Vaidlustaja täiesti uue argumendi, väites, et lülitid, millega ühenduskaablid on ühendatud, ei vasta tehnilistele standarditele. See väide on esitatud hilinevalt (RHS § 191 lg 1). Vaatamata sellele kinnitab Kolmas isik I, et ühenduskaablid (sealhulgas lülitid) vastavad kõigile TK nõuetele.

8. Kolmas isik II, **Atomeksim UAB**, vaidleb vaidlustusele vastu.

8.1. Kolmas isik II asutati 11.11.2005 Leedu Vabariigi seaduste kohaselt ja tal on õigus tegeleda mis tahes tegevusega. Seadused ei kohusta kõiki tegevusi kirjeldama.

8.2. Vaidlustaja hüpoteetilised oletused ei ole õiged. Kolmas isik II edastab Hankijale mõõtmiste tulemused.

8.3. Kolmandal isikul II on aastatepikkune kogemus SCB seadmete ja komponentide tarnimisel raudteede vajadustele Leedus, Lätis ja Eestis.

9. Kolmas isik III, **OÜ Veritum Grupp**, vaidleb vaidlustusele vastu.

9.1. Kolmas isik III on esitanud Riigihankes kõik nõutud tootja dokumendid:

- pass SCB 264.00.00.00 PS;
- vastavussertifikaat;
- garantii kiri tarnimise kohta;
- tunnistus osalemiseks konkursil nr 285050.

9.2. Transformaatoreid toodab Ukraina firma SCB-GROUP. Kõik mõõtmised viiakse läbi SCB-GROUP-i laborites ning antakse välja vastavusspass koos garantiikohustustega. Passi järgi korpus on tehtud komposiitmaterjalist SMC. Toode tagab teenindusvaba töö kogu kasutusaja

jooksul. Garantiiaeg on 36 kuud. Kolmas isik III garanteerib, et tootjal on kõik vajalikud EU sertifikaadid on olemas.

9.3. Kolmanda isiku III töötajate pädevuses ei ole kahtlust. Teavitame Maksuametit töötajate arvu kohta esitatud valedest andmetest.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

10. Sisuliselt väidab Vaidlustaja, et kõik Kolmanda isiku I, II ja III kohta Riigihanke osades 1 ja 2 vastu võetud Hankija otsused on valed.

Hankija on kasutanud Riigihankes nn pöördmenetlust (RHS § 52 lg 3 kohaselt võib hankija kontrollida pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele ning hinnata vastavaks tunnistatud pakkumusi käesolevas seaduses sätestatud korras enne pakkuja suhtes kõrvaldamise aluste puudumise ja kvalifikatsiooni kontrollimist [---]) ja teinud otsused järgmiselt:

- 1) tunnistanud Kolmas isiku I ja Kolmanda isik II pakkumused vastavaks osades 1 ja 2 ning Kolmanda isik III pakkumuse vastavaks osas 2;
- 2) tunnistanud mittevastavaks ja lükanud tagasi osades 1 ja 2 EGIT MB pakkumuse;
- 3) tunnistanud Kolmanda isiku I pakkumuse mõlemas osas edukaks;
- 4) jätnud kõrvaldamata ja kvalifitseerinud Kolmanda isiku I. Seega puudub arusaadav põhjus asuda vaidlustatud Hankija otsuste õiguspärasust kontrollima järjekorras nagu seda soovib Vaidlustaja (alates Kolmanda isiku I kõrvaldamata jätmise otsusest) ja vaidlustuskomisjon kontrollib Hankija otsuseid nende tegemise järjekorras.

Vaidlustuskomisjon ei jäta vaatamata Hankija vastavasisulisele nõudele RHS § 192 lg 3 p-i 7 alusel läbi vaatamata Vaidlustaja väiteid kvalifikatsiooni puudumisest Kolmandatel isikutel II ja III, kuna Kolmandate isikute II ja III kvalifikatsiooni vastavusega seotud väited omasid sisulist tähtsust kaebeõiguse kontrollimiseks.

11. Hankija otsus Kolmanda isiku I pakkumuse vastavaks tunnistamiseks

Vaidlustuse kohaselt ei vasta Kolmanda isiku I pakkumus kummaski Riigihanke osas TK p-idele 2.1.1, 2.1.5 ja 2.3.2.

RHAD Vastavustingimuste punkt *Tehnilised dokumendid* kohustab pakkujaid tõendama pakkumuste vastavust TK-le järgmiselt:

Osas 1:

Pakutavad drossel-transformaatorid peavad vastama HD Lisa 1 nõuetele. Selle tõendamiseks esitab pakkuja järgmised tehnilised dokumendid pakutavate drossel-transformaatorite IDT-1-300 kohta: a) spetsifikatsioonid b) joonised või skeemid.

Osas 2:

Pakutavad drossel-transformaatorid peavad vastama HD Lisa 1 nõuetele. Selle tõendamiseks esitab pakkuja järgmised tehnilised dokumendid pakutavate drossel-transformaatorite IDT-0,6-1000 kohta: c) spetsifikatsioonid d) joonised või skeemid.

Vaidlustuskomisjon on Kolmanda isiku I pakkumusest kontrollinud, et Kolmas isik I on soovinud oma pakkumuse vastavust TK-le tõendada järgmiste dokumentidega:

Osas 1: dokumendid *1_4_1_EMTS17358-00NI_Final EN.pdf* ja *1_4_1_Test Protocol.pdf* ja *1_4_2_EMTS17358-00NI_Final EN.pdf*.

Osas 2: dokumendid *2_5_1_EMTS20850-00NI (06-1000).pdf* ja *2_5_2_EMTS20850-00NI (06-1000).pdf*.

11.1. TK p 2.1.1

Vaidlustaja väitel ei saa Kolmanda isiku I pakkumus vastata TK lisa 1.3 p-is 2 toodud tabelis 1 loetletud IEC-EN standarditele, kuna Kolmanda isiku I pakutavad seadmed on toodetud Valgevenes.

Vaidlustuskomisjon ei tuvastanud Kolmanda isiku I pakkumusest ühtegi dokumenti, millelt oleks võimalik kinnitust leida Vaidlustaja väitele seadmete tootmise kohta Valgevenes (või Venemaal). Vastupidi – nii osas 1 kui ka 2 on Kolmanda isiku I esitatud dokumentides (kasutusjuhendites – *user manual*) kinnitatud, et:

- *Drosel-transformer are manufactured by JSC „EMTech Solutions“ according to the approved technical specifications* (sissejuhatus lk 3); *The top of the drosel-transformer cover is hot-embossed with the following tags: Manufacturer's name "EMTech Solutions* (p 1.7 lk 7); *JSC "EMTech Solutions", as the manufacturer, reserves the right to change the technical specifications when modernizing the equipment* (p 4.2 lk 11)

- *Drosel transformers are produced by JSC „EMTech Solutions“ according to approved technical specifications* (sissejuhatus lk 2); *Marking of the lid of the drosel transformer at the top by hot direct pressing: - the name of the manufacturer (EMTech Solutions)* (p 1.7.1. lk 7).

Sama on Kolmas isik I kinnitanud korduvalt ka vaidlustusmenetluses. Asjaolust, et Vaidlustajale teadaolevalt on Kolmas isik I müünud drosseleid, mille välimus on identne Valgevenes asuva ettevõtte JCSC „Liplast-SPB“ toodetud drosselitega (erinev on vaid korpuse värvus ning korpusele kantud kiri) ei saa teha Vaidlustaja soovitud järeldust, et Kolmas isik I oma pakkumuses ja vaidlustusmenetluses drosselite tootmise kohta valetab.

11.2. TK p 2.1.5

Vaidlustaja väitel puudub Kolmandal isikul I võimekus pinge mõõdistust läbi viia, kuna ta ei ole seadmete tegelik tootja.

Kolmanda isiku I pakkumuses esitatud mõõtmiste tabel (1_4_1_Test Protocol.pdf) kinnitab, et mõõdistused on läbi viidud. Vaidlustusmenetluses on Kolmas isik I esitanud täiendavalt ka drosselite elektrilise katsetusprotokolli 13-l lehel (joonised, pildid, mõõtmistulemused).

11.3. TK p 2.3.2

Vaidlustaja väitel ei ole Kolmas isik I ühendustrosside tootja ega oma kogemust nende tarnimisel EL-i, samuti ei saa need vastata TK lisas 1.3 loetletud standarditele, kuna Kolmanda isiku I seadmed on toodetud Valgevenes.

TK p 2.3.2 kohaselt *Müüja tarnib paigalduseks ühendustrossid, millega ühendada drossel-transformaatorid rööbastega. Lisas 1.4 on ära toodud ühendustrossi joonis*. RHAD-ist ei nähtu, et pakkuja oleks pidanud pakkumuses kuidagi eriliselt tõendama drosselite paigalduseks vajalike ühendustrosside tarnimist ja Hankija võis tingimuse täitmist kontrollida üldise kinnituse alusel RHAD-i tingimustega nõustumuse kohta, mis on esitatud Kolmanda isiku I pakkumuses. Täiendavalt on Hankija 26.11.2024 (sõnum 907838) Kolmandalt isikult I üle küsinud, et *kas ühendustrossid on drosseli komplektis*, mida Kolmas isik I on 02.12.2024 vastuses kinnitanud. Märkimisväärne on, et ka Vaidlustaja käest on Hankija 19.11.2024 (sõnum 905473) üle küsinud, et *kas komplektides on ka ühendustrossid*, st Vaidlustaja sai pakkumust esitades Kolmanda isikuga I sama moodi aru, et vastavust TK p-ile 2.3.2 tõendatakse üksnes kinnitusega Hankijale ega esitanud pakkumuses muid dokumente.

Vaidlustuskomisjon märgib täiendavalt, et vaidlustusmenetluses on Kolmas isik I esitanud *tootja vastavusdeklaratsiooni 19. detsember 2024 nr 24/12/19*, milles muuhulgas teatatakse, et [---] *drosselühendused valmistatakse vastavalt tellimuses esitatud joonistele ja tehnilistele nõuetele*. Pakkumuse vastavuse kontrollimiseks TK p-ile 2.3.2 ei ole vaja hakata välja selgitama, kas Kolmas isik I on ühendustrosside tootja või kas tal on eelnevat kogemust ühendustrosside EL-i tarnimisega, kuna sellist vastavustingimust, et müüja peaks tarnima paigalduseks just enda toodetud ühendustrossid või et pakkujal peaks olema varasem kogemus nende tarnimisel EL-i, TK p-is 2.3.2 ei ole.

11.4. Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija otsused Kolmanda isiku I pakkumuse vastavaks tunnistamiseks Riigihanke osades 1 ja 2 on kooskõlas RHS § 114 lg-ga 1 ja nende kehtetuks tunnistamiseks alus puudub.

12. Kolmanda isiku I pakkumuse edukaks tunnistamise otsused

RHS § 117 lg 1 kohaselt hindab hankija *vastavaks tunnistatud pakkumusi vastavalt riigihanke alusdokumentides nimetatud pakkumuste hindamise kriteeriumidele antud suhtelisele osakaalule. Hankija tunnistab põhjendatud kirjaliku otsusega edukaks pakkumuste hindamise kriteeriumide kohaselt majanduslikult soodsaima pakkumuse.*

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija on osades 1 ja 2 tunnistanud edukaks Kolmanda isiku I pakkumuse, mis on tunnistatud RHAD-ile vastavaks ja mis on *pakkumuste hindamise kriteeriumide kohaselt majanduslikult soodsaima pakkumus*. Seega Hankija tegevuses ja Kolmanda isiku I pakkumuse edukaks tunnistamise otsustes puudub vastuolu RHS § 117 lg-ga 1. Kuna vaidlustuskomisjon Kolmanda isiku I pakkumuse vastavaks tunnistamise otsustes õigusvastasust ei tuvastanud ja pakkumuste hindamise protseduuris ja eduka pakkumuse väljaselgitamises iseenesest Vaidlustaja õigusvastasust ei väida, siis õigusselguse huvides ei tunnistaks vaidlustuskomisjon Kolmanda isiku I pakkumuse edukaks tunnistamise otsuseid kehtetuks isegi juhul, kui asjas leiaks tuvastamist Riigihankes tehtud järgnevate otsuste õigusvastavus (Tallinna Ringkonnakohtu otsuses haldusasjas 3-18-657, p-is 13 kirjeldatud õigusselguse põhimõtte ei nõua, et vaidlustuskomisjonil tuleks kehtetuks tunnistada need hankija otsused, mis ajaliselt eelnevad hankija õigusvastasele otsusele).

13. Kolmanda isiku I kõrvaldamata jätmise otsus

13.1. Vaidlustuse kohaselt esineb Kolmanda isiku I suhtes RHS § 95 lg 1 p-is 5 sätestatud alus riigihankest kõrvaldamiseks, kuna temaga hankelepingu sõlmimine rikuks rahvusvahelist sanktsiooni rahvusvahelise sanktsiooni seaduse tähenduses.

Puudub vaidlus, et drosselid on Euroopa Liidu Nõukogu määruse nr 2658/87 alusel kehtestatud tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku järgi kaubakoodi nr 8504 all ja nii Venemaal kui ka Valgevenes toodud drosselite import Euroopa Liitu, sh Eestisse on keelatud.

13.2. RHS § 96 lg 2¹ kohaselt kontrollib hankija RHS § 95 lg 1 p-is 5 sätestatud kõrvaldamise alust pakkuja kinnituse alusel. Hankija võib põhjendatud kahtluse korral nõuda pakkujalt täiendavate andmete või tõendite esitamist.

Antud juhul on Kolmas isik I kinnitanud, et tema suhtes ei esine RHS § 95 lg 1 p-is 5 sätestatud alust riigihankest kõrvaldamiseks ja Hankija on kinnitanud, et tal põhjendatud kahtlust täiendavate tõendite või andmete nõudmiseks ei tekkinud.

Vaidlustuskomisjon kordab siinkohal p-is 11.1 väljendatud seisukohta, et Kolmanda isiku I pakkumuses ei ole esitatud ühtegi dokumenti, millest nähtuvalt võiks asuda põhjendatult seisukohale (või mis pidanuks Hankijal tekitama vähemalt põhjendatud kahtluse täiendavate tõendite nõude esitamiseks), et Kolmas isik I püüaks pakkumuses Hankijat eksitada, esitledes ennast (EMTechi) drosselite tootjana ja pakkudes tegelikult Hankijale drosseleid, mille tootja (vähemalt drosselite kõige olulisemate komponentide) osas on Valgevene ettevõtte JCSC „Liplast-SPB“ (või Venemaa ettevõtte LLC „Termotron-Zavod“).

Kolmanda isiku I väidetele tootmisest Leedus lisab usutavust vaidlustusmenetluses esitatud kohtutäitur Neringa Lipeikiene *Faktide tuvastamise protokoll nr 62/24/18*, milles kohtutäitur täitis EMTechi taotlust *asjaolude tuvastamiseks EMTech Solutions UAB ruumides toimunud tootmistegevuse kohta, st. drosselide (drossels) tootmine, registreerides tootmiseks ja selle toimimiseks kasutatud seadmed, ruumides töötavad töötajad, ruumides nähtavad ja tootmiseks kasutatud materjalid ning juba toodetud tooted (drosselid)*.

13.3. Vaidlustaja avaldab kahtlust, et tõenäoliselt ei ole Kolmas isik I ka vaidlustusmenetluses selgitanud esitatud tarnijate loetelus, kust hangitakse drosselite kõige olulisemaid komponente. Vaidlustaja eksib. Kolmanda isiku I poolt vaidlustusmenetluses esitatud *Drosseli tootmiskomponentide tarnijate nimekirjas* on komponentidena loetletud mh nii vask, metallplaadid kui ka soojusjuhtiv silikoon jne, millest ühegi komponendi tarnija ei asu Valgevenes ega Venemaal.

13.4. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustaja ei ole esitanud vaidlustusmenetluses ühtegi tõendit, millega oleks veenvalt ja ühemõtteliselt ümber lükatud Kolmanda isiku I pakkumuses ja vaidlustusmenetluses esitatud andmed ja kinnitused, et ta toodab drosselid ise EL-is (Leedus) ega paku Riigihankes Venemaal ega Valgevenes (ega ka Ukrainas) toodetud drosselid. Seega vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija on piisavalt kontrollinud RHS § 95 lg 1 p-is 5 sätestatud kõrvaldamise aluse esinemist Kolmanda isiku I suhtes ja on õigesti jätnud Kolmanda isiku I kõrvaldamata.

14. Kolmanda isiku I kvalifitseerimise otsus

Vaidlustaja väitel ei vasta Kolmas isik I Lepingute nõudele ega Kvaliteedijuhtimise ja Keskkonnajuhtimise nõudele.

14.1. Lepingute nõue

Nõudele vastamiseks pidi Kolmas isik I esitama anded selle kohta, et on Riigihanke algamisele eelneva 36 kuu jooksul täitnud drosselite *müügilepingu(id) summaarse maksumusega vähemalt 100 000 (sada viiskümmend tuhat) eurot (käibemaksuta) [---]*.

Vaidlustuskomisjon kontrollis vastava nõude täitmist Kolmanda isiku hankepassist ja kinnitab, et Kolmas isik I on esitanud andmed Elecnor Servicios y Proyectos S.A-le ajavahemikus 12.02.2024-25.09.2024 täidetud lepingu kohta, mille maht ületab kordades Hankija poolt Lepingute nõudes nõutu (sõltumata sellest, kas nõue oli 100 000 või 150 0000 eurot).

Hankija on 15.11.2024 (sõnum 904420) nõudnud Kolmandalt isikult I tõendeid esitatud referentslepingute täitmise kohta Lepingute nõuet täitvas osas. Kolmas isik I esitas 25.11.2024 arved ja tellimuskirjad, millega sai Hankija lugeda Kolmanda isiku I kvalifikatsiooni Lepingute nõudele sisuliselt kontrollituks.

Seega Vaidlustaja kahtlus, et Kolmandal isikul I ei saa 2023 aasta käibeandmete pinnalt nõutavas mahus lepingut olla, ei ole õige.

14.2. Kvaliteedijuhtimise ja Keskkonnajuhtimise nõue

Puudub vaidlus, et EMTechile nõude täitmist võimaldavaid sertifikaate väljastatud ei ole. Kõikidelt Hankijale esitatud sertifikaatidelt (ISO 9001:2015; ISO 14001:2015; ISO 45001:2018) nähtuvalt on sertifitseeritud HSG. Vaidlustaja väitel ei saa HSG-l olemasolevate sertifikaatidega nõuet täita, kuna HSG ei saa anda EMTechile, kes peaks drosselid tootma, üle pädevust, mis tuleneb ISO 9001:2015 ja ISO 14001:2015 sertifikaatidest ning HSG-l ka ei ole sertifikaate valdkondades, mis oleks seotud Riigihanke objektiga.

14.2.1. Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et antud juhul ei ole Kvaliteedijuhtimise ja Keskkonnajuhtimise nõue seotud ühegi konkreetse valdkonnaga ja sisuliselt on võimalik nõue täita ükskõik millises valdkonnas väljastatud ISO 9001:2015 ja ISO 14001:2015 sertifikaadiga, kuna RHAD-is puudub nõue sertifitseerimise ulatusele. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva saabumist ei ole lubatav kvalifitseerimise tingimuse sisustamine viisil, millise sisu õigeaegne omistamine oleks nõudnud RHAD-i muutmist koos pakkumuste esitamise tähtaja pikendamisega enne pakkumuste esitamise tähtpäeva saabumist. RHS § 82 lg 2 sätestab, et hankija ei pea pakkumuste esitamise *tähtaega pikendama, [---] kui esialgse hanketeate alusel kvalifitseerimise tingimustele vastav pakkuja või taotleja ei saa jääda tehtud muudatuste tõttu kvalifitseerimata või kui tehtud muudatuse tõttu ei muutuks riigihankest huvitatud ettevõtjate ring* [---]. Kvaliteedijuhtimise ja Keskkonnajuhtimise nõude sisustamine üksnes Riigihanke objektiga kitsendaks selgelt riigihankest huvitatud ettevõtjate ringi ja jätaks Kolmanda isiku I kvalifitseerimata.

Asjakohane on siinkohal ka Hankija viide Euroopa Kohtu praktikale, mille otsuse C-309/18 p-ides 19 ja 20 sedastas kohus, et läbipaistvuskohustus eeldab, et *kõik hankemenetluse tingimused ja eeskirjad peavad olema hanketeates või hanke alusdokumentides sõnastatud selgelt, täpselt ja ühemõtteliselt* [---] ning et võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtet tuleb

tõlgendada nii, et *nendega on vastuolus ettevõtja kõrvale jätmine hankemenetlusest sellise kohustuse täitmata jätmisel, mis ei tulene sõnaselgelt selle menetlusega seotud dokumentidest ega kehtivast riigisisest õigusest, vaid selle õiguse ja nende dokumentide tõlgendamisest* [---]. Seega isegi kui Riigihanke eesmärgile võiks vastata paremini Kvaliteedijuhtimise ja Keskkonnajuhtimise nõue Riigihanke objektiga seotud valdkonnas, siis antud juhul Hankija sellist nõuet RHAD-is esitanud ei ole ja enam esitada ka ei saa.

14.2.2. Vaidlustaja väide, et Kvaliteedijuhtimise ja Keskkonnajuhtimise nõue ei ole täidetud ka põhjusel, et HSG ei saa seda anda üle drosselite tootjale EMTechile, oleks kohane, kui nõue oleks olnud seotud konkreetselt tootmise valdkonnaga või kui nõude täitmine eeldaks juhtimissüsteemide olemasolu tootjal. Antud juhul see nii ei ole ja tuleb möönda, et ühispakkuja vahendite tuginemist reguleeriv RHS § 103 lg 4 (ja ristviitega ka lg-d 1—3 ja 7) ei takista praegustel asjaoludel HSG-l olemasolevatele juhtimissüsteemidele tuginemist tõendamaks Kolmanda isiku I kvalifikatsiooni Kvaliteedijuhtimise ja Keskkonnajuhtimise nõudele.

Tõsi – kvalifitseerimise tingimused peaksid eelduslikult vastama hankelepingu esemeks olevate asjade olemusele, kogusele ja otstarbele ning olema nendega proportsionaalsed (RHS § 98 lg 1) ja praegusel juhul jääb arusaamatuks, mida Hankija sellise ebakonkreetses Kvaliteedijuhtimise ja Keskkonnajuhtimise nõudega üldse saavutada tahtis, kuid selline küsimus tulnuks Vaidlustajal Hankijale esitada juba enne pakkumuste esitamise tähtpäeva saabumist ja vajadusel vaidlustada Kvaliteedijuhtimise ja Keskkonnajuhtimise nõue selle asjakohatuse põhjusel (asjakohatuse vastuväide tuleb esitada hanketeadet vaidlustades – Riigikohtu otsus kohtuasjas nr 3-3-1-24-13, p 25).

14.3. Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija otsus Kolmanda isiku I kvalifitseerimise kohta on kooskõlas RHS § 104 lg-ga 8 ja RHS § 3 p-iga 3 ning selle kehtetuks tunnistamiseks alused puuduvad.

15. Kolmanda isiku II ja Kolmanda isiku III vastavaks tunnistamise otsused

15.1. Vaidlustusmenetlus lähtub isiku subjektiivsete õiguste kaitse põhimõttest. Kohtu- ja vaidlustuskomisjoni pikaajalise praktika kohaselt on isikute hankemenetluses osalemise ainus seaduslik eesmärk majanduslik huvi sõlmida hankeping. Seega on vaidlustusmenetluses kaitstav õigushüve õiguspärane hankelepingu sõlmimise võimalus ja vaidlustuse rahuldamine peab aitama kaasa vaidlustaja õiguste kaitsele või rikutud õiguste taastamisele, mis tähendab seda, et Vaidlustajal peab olema selles Riigihankes (osades 1 ja 2) võimalus sõlmida Hankijaga hankeping. Antud juhul tunnustas vaidlustuskomisjon Vaidlustajal, kelle pakkumus oli mõlemas riigihanke osas kõige kallim, kaebeõiguse olemasolu kõikide vaidlustuses loetletud Hankija otsuste vaidlustamiseks vaid olukorras, kus kõik vaidlustatud Hankija otsused rikuvad Vaidlustaja õigusi ja takistavad tal jõudmast hankelepingtonde sõlmimiseni Hankijaga. Kuna vaidlustusmenetluse käigus juba selgus, et Kolmanda isiku I kohta tehtud otsused jäävad takistama Vaidlustaja võimalust sõlmida osades 1 ja 2 Hankijaga hankeping, siis isegi juhul, kui Kolmanda isiku II ja Kolmanda isiku III kohta tehtud otsused tuleks tunnistada kehtetuks, mida vaidlustuskomisjon ei väida, puuduks Vaidlustajal võimalus jõuda selles Riigihankes hankelepingtonde sõlmimiseni Hankijaga.

15.2. Vaidlustuskomisjon leiab, et kui Vaidlustajal vaidlustuse esitamise õiguse puudumine Hankija otsuste vaidlustamiseks selgub vaidlustusmenetluse käigus, siis tuleb vaidlustus Hankija otsustele osas, mis ei saa rikkuda Vaidlustaja huve, jätta rahuldamata. Seda, et kaebeõiguse kontrollimisel otsuse tegemisel tuleb kaebeõiguse puudumisel jätta kaebus rahuldamata, on märkinud ka Riigikohus (vt nt 16.12.2015 määrus asjas nr 3-3-1-55-15, p 9). Seega kuna antud juhul on vaidlustuskomisjon seisukohal, et olukorras, kus Kolmanda isiku I ja tema pakkumuse kohta tehtud otsused ei ole õigusvastased ja nende kehtetuks tunnistamiseks alused puuduvad, minetab Vaidlustaja võimaluse jõuda hankelepingtonde sõlmimiseni Hankijaga

sõltumata Kolmandate isikute II ja III kohta tehtud otsuste õiguspärasusest, mistõttu vaidlustus tuleb selles osas jätta kaebeõiguse puudumise tõttu rahuldamata.

16. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

16.1. Hankija on esitanud tähtaegselt taotlused lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks kogusummas 8780 eurot käibemaksuta 43,9 tunni õigusabi osutamise eest keskmise tunnihinnaga 200 eurot. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et asi oli küll tavapärasest mahukam, kuid mitte keerukam, mistõttu kulud on mõnevõrra ülepaisutatud. Vajalikud ning põhjendatud on kulud 30 tunni õigusabi osutamise eest summas 6000 eurot käibemaksuta ja need tuleb Vaidlustajalt välja mõista.

16.2. Kolmas isik I osales vaidlustusmenetluses Hankija poolel, mistõttu oleks tal õigus kulude hüvitamisele Hankijaga samade reeglite alusel.

16.2.1. Kolmandat isikut I esindas kuni 06.01.2025 menetlustoimingutes Vytautas Butkus (ettevõtte blanketil esitatud vastuste all on märgitud, et tegemist on *HSG Services, UAB ja EMTech Solutions, UAB* tegevjuhi ja seadusliku esindajaga). Lisaks on saadetud e-kirjadele alla kirjutanud A.K. *Deputy CEO, CFO EMTech Solutions, UAB*. Kolmas isik I väidab 06.01.2025 menetluskohaselt, et tegelikult on need menetluskohaslikud ette valmistanud advokaadibüroo EY Law, kuid lepingulise esindaja kasutamist ühestki esitatud menetluskohaslikust ei nähtu. Esmakordselt nähtub lepingulise esindaja kasutamine 06.01.2025 esitatud menetluskohaslikust, milles Kolmas isik I palub mh pikendada ka menetluskulude hüvitamise taotluse esitamise tähtaega.

16.2.2. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et RHS § 199 lg 1 nõuab, et kui vaidlustus vaadatakse läbi kirjalikus menetluses, esitatakse taotlus lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks koos kulude nimekirjaga hiljemalt RHS § 196 lg-s 3 sätestatud täiendavate selgituste ja dokumentide esitamise tähtpäevaks. Kolmas isik I selleks tähtpäevaks lepingulise esindaja kulude hüvitamise taotlust ei esitanud. Tähtaega, mis möödus tähtpäeva saabumisega 31.12.2024, ei ole võimalik enam tagantjärele pikendada. Seega Kolmanda isiku I poolt 06.01.2025 esitatud kulude taotlus lepingulise esindaja kulude hüvitamiseks summas 11 204,60 eurot käibemaksuga õigusabi osutamise eest perioodil 13.12.2024-23.12.2024 tuleb jätta rahuldamata.

16.2.3. Lisaks on Kolmas isik I esitanud Advokaadibüroo Sorainen OÜ arve summas 900 eurot (makse perioodi 03/01/2025-03/01/2025 eest). Kolmanda isiku I poolt esitatud menetluskohaslikust ei nähtu, et Advokaadibüroo Sorainen OÜ oleks menetluses üldse mõnda menetluskohaslikku koostanud/esitanud/allkirjastanud. 06.01.2025 esitatud menetluskohaslikust, millega seotud lepingulise esindaja kulude hüvitamist võinuks Kolmas isik I tähtaegselt taotleda, on koostanud ja esitanud EY Law vandeadvokaat Inga Pakalniškytė, kuid mingil põhjusel lõpeb kuluaruande kohaselt teenuse osutamine kuupäevaga 23.12.2024 ega hõlma lepingulise esindaja tegevust viimaseks menetlustähtajaks (06.01.2025) täiendavate seisukohtade esitamisega. Seega Kolmas isik I ei ole esitanud tähtaegselt nõuetekohaseid kulude hüvitamise taotlusi, mille alusel oleks kulude välja mõistmine Vaidlustajalt antud juhul võimalik ja põhjendatud.

Vaidlustuskomisjon mõistab, et Kolmas isik I ei ole Eesti äriühing ja vaidlustusmenetluses eesti keeles osalemine võib võtta aega, kuid vaidlustusmenetluse tähtajad on kõikidele sätestatud RHS-is äärmiselt pingelistena ega võimalda arvestada pakkujate eripäradega seondult nende asukohamaast.

16.3. Kolmandad isikud II ja III kulude hüvitamise taotlusi ei esitanud, Vaidlustaja kulud jäävad

20 (21)

tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)
Angelika Timusk